

Veiledning for bruk av valideringstjenester ved ordinær rapportering

Helsedirektoratet, Avdeling Helseregistre

1. Hvor publiseres informasjon om skjema og regler som meldingene valideres mot?

På Helsedirektoratets nettsider vil det til enhver tid finnes relevant informasjon.

- For mer informasjon om [skjema](#) (Helsedirektoratets informasjonsmodell)
- For mer informasjon om [valideringstjenestene](#)
- For mer informasjon om felles regler (innholdsvalidering) vises det til [Excel-arbeidsbok](#)

2. Hvorfor mottar jeg valideringsrapporter?

Avdeling helseregistre har siden 2019 tilbudt rapporterende enheter å sende inn XML-melding med reelle data til adressen nprvalidering@edi.nhn.no. Tjenesten gir tilbakemelding om feil som oppstår på et felles valideringstrinn **før spesialiserte rapportert i Excel mellom 1. og 2. tertialvise rapportering**. Korreksjon av feilene vil derfor medføre færre feil også i disse. Tjenesten tilbys fra høsten **før** data skal rapporteres etter vanlige frister kommende år.

Ikke alle rapporterende enheter bruker denne muligheten for å sikre god kvalitet og mottar dermed ikke tilbakemeldingen om valideringsresultater for skjema og innhold. **Fra og med 1. tertial 2020 sendes derfor denne tilbakemeldingen også ved ordinær månedlig og tertialvis rapportering.**

Tilbakemeldingene sendes som EDI, noe som forutsetter at rapporterende enhet har mottak klart. De sendes også på e-post til oppgitt kontaktperson type i XPR-meldingen slik det er angitt på Volven [OID=8471](#) (kode 1 *Teknisk produksjon* og kode 15, *EPJ-leverandør meldingsvalidering*).

Etter ønske fra tjenesten tilbys valideringstilbakemeldingene i flere formater innrettet mot teknisk og registerfaglig personell. Dette skal bidra til et godt samarbeid mellom rapporteringsansvarlige på teknisk og faglig nivå hos virksomhetene og leverandører av fagsystemer og uttrekksprogrammer. Feil bør korrigeres slik at de ikke blir gjentatt, noe som kan kreve endringer i fagsystemer og uttrekk som kan ta noe tid.

Helsedirektoratet bistår i dette arbeidet ved behov, og ønsker innspill til forbedring av valideringstjenestene slik at de blir presise og hjelpsomme.

3. Hvilke valideringsrapporter tilbyr NPR og hva inneholder de?

Tilbakemeldingene i XML er beregnet for teknisk personell og inneholder tekstlig informasjon som kan åpnes i et egnet tekstediterings-program så som Notepad og TextEditor eller i egnet XML-editeringsprogram som *BaseX* eller *Altova XMLSpy*. Det sendes to ulike og uavhengige rapporter:

- **Tilbakemelding av skjemavalidering** (*skjemavalideringsrapport - XPR_VAL*) inneholder resultatet av teknisk kontroll på format og struktur av den innsende meldingen, etter validering mot gjeldende avtalte skjema (xsd). (feil rettes av EPJ leverandør)
- **Tilbakemelding av innholdsvalidering** (*innholdsvalideringsrapport - XPR_ERR*) inneholder resultatet av kontroller på semantikk og logikk (f.eks. datoangivelser) av den innsendte meldingen. (Feil rettes i samarbeid med EPJ leverandør og relevante fagpersoner)

For fagpersoner som registrerer, kontrollerer og rapporterer tilbys også:

- **Leservennlig visning av XML-rapportene** i HTML format kan åpnes i en egnet nettleser som f.eks. Chrome eller Firefox. Brukeren vil først få listet ut oppsummeringen av valideringen, herunder informasjon om valideringsresultatet, antall feil og noe statistikk om informasjonen

som er validert. Deretter listes eventuelle feilmeldinger fra valideringen gruppert på feilmeldingstype, med mulighet for å se detaljert informasjon om den enkelte feilmelding.

- **Komma-separert fil (.csv)** som inneholder informasjon om hver enkelt feilmelding. CSV-rapporten er egnet for å åpnes i eksempelvis Excel, og er mer leservennlig enn XML-rapporten.

Rent teknisk er det få forskjeller på rapporten for validering av skjema og rapporten for validering av innhold. Rapportene inneholder metadata om den innsendte meldingen og utfallet av valideringen (valideringsresultatet), samt detaljert informasjon om alle feilmeldinger i valideringen.

I rapporten fra skjemavalidering angir kolonnen "linje" hvilket linjenummer feilen befinner seg i den innsendte XPR-meldingen.

Kolonnen "stilInfo" inneholder en del øvrige oppslagsnøkler til meldingselementer/-klasser (f.eks pasientNr, episodeID, henvisningID m.fl.). Kolonnene "element" og "kjennetegn" angir i noen tilfeller hvilket meldingselement og kodeverdi som evt. ikke er gyldig mht. krav til format (f.eks tall- eller bokstav-koder) for et meldingsattributt.

Kolonnen Kjennetegn angir også hvilken kodeverdi som evt. ikke er gyldig mht. krav til format (f.eks tall- eller bokstav-koder) for et meldingsattributt.

I rapporten fra innholdsvalideringen vises det til hvilken regel som gir valideringsfeil med angivelse av XML-stil til hvilket element i den innsendte XPR-meldingen hvor feilen finner sted.

EPJ-leverandører bør bidra med support i forbindelse med rapportene fra valideringstjenesten for å forklare feiltildslag de rapporterende enheter selv kan gjøre noe med. Feiltildslag som må korrigeres i fagsystemet og XPR-meldingsuttrekket bør EPJ-leverandører selv ta hånd om, men i samarbeid med de rapporterende enheter.

3.1. Kjente begrensninger og feil:

Dersom tilbakemeldingsrapportene inneholder veldig mange feilmeldinger, vil filstørrelsen på tilbakemeldingen (xml og html) bli relativt stor. Dette kan i enkelte tilfeller medføre ytelsesproblemer ved visning av html-fila i nettleseren. I unntakstilfeller vil ikke programmet kunne hente ut korrekte element og elementStilInfo, men linje og posisjon vil alltid være en korrekt referanse.

4. Hvem bør jeg formidle dette til?

Tilbakemeldingene fra valideringstjenesten bør videreformidles til de som har faglig ansvar for rapportering og håndtering av de spesialiserte tilbakemeldingsrapportene i Excel mellom 1. og 2. tertialrapportering.

5. Hvilke feil må rettes?

Absolutte krav for 2020 er nå begrenset til korrekt meldingstype og versjon, samt bruk av hodemelding. Alle feil vedrørende format og struktur (skjemavalidering) bør også rettes, men Helsedirektoratet vil på grunn av koronasituasjonen ikke innføre det som absolutt krav før ved rapportering i mars 2021. Fra og med rapportering av 1. tertial i 2021 vil episoder som ikke møter [publiserte krav](#) vedrørende innholdsvalidering bli avvist i produksjon. Gyldig hovedtilstand, prosedyrer og korrekt identifisering av blant annet episode og henvisning er blant disse.

6. Øvrige feil

Feil som vises i innholdsvalidering bør korrigeres med sikte på riktig ISF-oppgjør og statistikk. Her vises nå også feil knyttet til bruk av medisinske og administrative kodeverk, og dato/tid for ulike hendelser. Disse bør rettes så langt praktisk mulig.

7. Tips til samarbeid om feilhåndtering

Det er viktig at feilene følges opp med nødvendige endringer i fagsystemer, uttrekksprogrammer og systemer for kvalitetskontroll slik at feilene ikke gjentas ved senere rapportering.

Helsedirektoratet ønsker å styrke samarbeidet om spesifikasjoner, kvalitetskontroll og valideringstjenester ved å

- styrke den vanlige dialogen
- tilby fellesmøter over video etter publisering av regler og krav
- tilby en-til-en møter med rapporterende enheter og EPJ-leverandører
- videreutvikle de årlige kvalitetsseminarer
- samarbeide gjennom det nylig etablerte Fagråd om å utvikle det strategiske arbeidet for bedre kompletthet og korrekthet

Faste årshjul for kvalitetsarbeidet inngår i dette med høringer i forkant av strengere praktisering av krav.